

Obsah

Předmluva	7
Úvod	9
První část	
<u>K TEORETICKÝM VÝCHODISKŮM PŘESTAVBY</u> <u>HOSPODÁŘSKÉHO MECHANISMU SOCIALISMU</u>	13
1. Kategorie socialistického hospodářského mechanismu, jeho podstata a funkce	14
2. Přestavba hospodářského mechanismu pro intenzivní rozvoj	17
3. Socialistický hospodářský mechanismus a ekonomické zákony socialismu	20
4. Demokratický centralismus jako princip řízení socialistické ekonomiky	26
5. Hmotně hodnotová optimalizace a hospodářský mechanismus	28
6. Socialistický hospodářský mechanismus a vnější ekonomické vztahy	30
Druhá část	
<u>EKONOMICKÁ EFEKTIVNOST A CENY V SOCIALISTICKÉ</u> <u>ZBOŽNÍ VÝROBĚ</u>	31
1. EKONOMICKÁ EFEKTIVNOST A JEJÍ VYJADŘOVÁNÍ	32
1.1 Ekonomická efektivnost a základní přístupy k jejímu měření	32
1.2 Vyjadřování ekonomické efektivnosti na úrovni podniku	38
1.2.1 Základní typy rentability charakterizující hospodářskou činnost podniku	38
1.2.2 Vyjadřování konkurenční schopnosti podniku	42
1.2.3 Normativní přístup k ekonomické efektivnosti podniku	43
2. CENA JAKO NÁSTROJ VYJADŘOVÁNÍ A OVLIVŇOVÁNÍ EKONOMICKÉ EFEKTIVNOSTI	46
Třetí část	
<u>POSTAVENÍ, ÚLOHA A NÁSTROJE CENTRÁLNÍ SFÉRY ŘÍZENÍ V PROSAZOVÁNÍ</u> <u>EFEKTIVNOSTI DO HOSPODÁŘSKÉ ČINNOSTI</u>	53
1. Postavení a úloha centrální sféry v řízení společenské reprodukce	54
2. K postavení, úloze a obsahu státního plánu rozvoje národního hospodářství	60
3. Finance a měna	66
3.1. Finance a finanční politika	66
3.2. Měna a měnová politika	69
4. Statistická informační soustava a její využití v centrálním řízení	72
Čtvrtá část	
<u>PODNIKOVÝ CHOZRASČOT A TRH</u>	77
1. Úvodní poznámka k pojetí socialistické zboží výroby a osamostatnění podniku	78
2. K ekonomickému osamostatnění podniku chozrasčotem	79

2.1	Osobní hmotná zainteresovanost pracujících na zisku - základní podmínka účinného fungování chozrasčotu	79
2.2	Rozdělování zisku mezi stát a podnik	79
2.3	Tvorba podnikových fondů v závislosti na zisku	81
2.4	Užití podnikových fondů, jejichž tvorba je spojena se ziskem	83
2.4.1	Užití fondu rozvoje	83
2.4.2	Užití fondu odměn	84
3.	K ekonomickému osamostatnění hospodářského systému jeho organizační přeměnou v sebeřídící systém (k socialistické samosprávě pracovního kolektivu)	85
4.	Hospodářská soutěž	89
5.	Směnitelnost měny a devizový kurs	91

Pátá část

<u>VNĚJŠÍ EKONOMICKÉ VZTAHY A MECHANISMUS JEJICH ŘÍZENÍ (SE ZVLÁŠTNÍM ZŘEŤELEM NA HOSPODÁŘSKOU SPOLUPRÁCI ZEMÍ R V H P)</u>		97
1.	Hlavní směry efektivního rozvoje vnějších ekonomických vztahů členských zemí RVHP	98
2.	Přestavba mechanismu hospodářské spolupráce a integrace	98
2.1	Koordinace plánů hospodářského a sociálního rozvoje	98
2.2	Využívání hodnotových nástrojů řízení	99
2.2.1	Kontraktní ceny	100
2.2.2	Devizový kurs	100
2.2.3	Mezinárodní úvěr a úrok	101
2.3	Institucionální formy a právní normy	102
3.	Postavení centrální a podnikové sféry v řízení vnějších vztahů	102
3.1	Postavení centra v systému vnějších ekonomických vztahů	102
3.1.1	Pojetí centra ve vnějších ekonomických vztazích	102
3.1.2	Funkce centra ve vnějších ekonomických vztazích	103
3.1.3	Nástroje centrálního řízení vnějších ekonomických vztahů	104
3.2	Postavení podnikové sféry ve vnějších ekonomických vztazích	106

Šestá část

<u>VNITŘNÍ OBCHOD A MECHANISMUS JEHO ŘÍZENÍ</u>		111
1.	Východiska přestavby mechanismu řízení vnitřního obchodu	112
2.	Opatření k posílení rovnováhy, zainteresovanosti a soutěživosti v oblasti vnitřního obchodu	114

Sedmá část

<u>VNITROPODNIKOVÝ CHOZRASČOT</u>		119
1.	Výchozí situace	120
2.	Tendence ve vývoji vnitropodnikového chozrasčotu	120
2.1	Kritérium efektivnosti vnitropodnikového útvaru	120
2.2	Hmotná zainteresovanost vnitropodnikového útvaru	120
2.3	Pravomoc a odpovědnost vnitropodnikového útvaru	121
2.4	Zisk ve vnitropodnikovém chozrasčotu	122
2.5	Kalkulace variabilních nákladů	122
2.6	Komplexní pojetí vnitropodnikového chozrasčotu	123
2.7	Řízení nákladů po linii výrobků	123
2.8	Kalkulace ve vnitropodnikovém chozrasčotu	123
3.	Tzv. neúplný podnikový chozrasčot (chozrasčot tzv. odštěpného závodu)	124

Osmá část

PRÁCE A ODMĚNA ZA NI

	127
1. Práce a její odměňování ve státní (centrální) sféře řízení	128
2. Práce a její odměňování v podnikové sféře řízení	129
2.1 Charakter práce a tendence jeho vývoje	129
2.2 Odměňování práce	130

Devátá část

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA HOSPODÁŘSTVÍ

	133
1. Změny v organizační struktuře státní sféry řízení	134
2. Změny v organizační struktuře podnikové sféry řízení	135
2.1 Podstata, velikost a sdružování státního podniků, jejich vznik a zánik	135
2.1.1 Podstata státního podniku	135
2.1.2 Velikost podniků a jejich sdružování	136
2.1.3 Společné podniky se socialistickými zeměmi a se zeměmi kapitalistickými	138
2.1.4 Vznik a zánik státního podniku	138

Desátá část

ÚČETNICTVÍ, KONTROLA A REVIZE

	141
1. Účetnictví	142
1.1 Úloha účetnictví a účetních pracovníků v novém systému řízení	142
1.2 Měnit, či neměnit existující systém účetnictví	144
1.3 Metodické řízení účetnictví	146
1.4 Oceňování v účetnictví	146
1.5 Průkaznost účetních informací v podmínkách automatizovaného zpracování dat	147
2. Kontrola	148
3. Revize	152

Jedenáctá část

VZTAH PŘESTAVBY ŘÍZENÍ A EKONOMICKÉ ROVNOVÁHY

155

PŘÍLOHA

SPECIFICKÉ RYSY PŘESTAVBY ŘÍZENÍ V ODVĚTVÍ DOPRAVY A ZEMĚDĚLSKO-POTRAVINÁŘSKÉM KOMPLEXU

159

DOKUMENTY KSČ A KSSS K PŘESTAVBĚ HOSPODÁŘSKÉHO MECHANISMU

166